

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Waluwe III

projectnummer: 292.00.09.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Waluwe III Zaltbommel

Datum: 29-01-2021

Inleiding

KADER

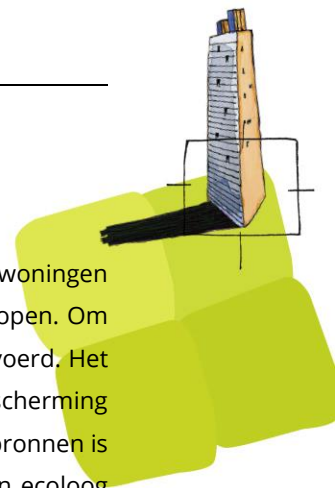
De initiatiefnemer is voornemens om direct ten westen van de A2 in Zaltbommel nieuwe woningen en overige gebouwen te realiseren. Hiervoor wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 17 december 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: bewolkt, droog, circa 6°C en een matige wind.

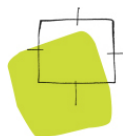
PLANGEBIED

Het plangebied bestaat deels uit onbebouwd gebied en een aantal gebouwen tussen de Hogeweg in het oosten en zuiden, de Van Heemstraweg-west in het noordwesten en een restaurant in het zuidwesten.

Aan de noordwestzijde van het plangebied staan de gebouwen van een gebouw met hierin een huisartsenpost, een woning en een multifunctioneel verzamelgebouw. De woning en het gebouw met huisartsenpost zijn opgetrokken uit baksteen en hebben een plat dak van bitumen. Het gebouw van het multifunctioneel verzamelgebouw bestaat deels uit baksteen met een bitumen plat dak. Aan de noordzijde bestaat het uit een gedeelte baksteen met hierop een kassenconstructie. Verder is ten noordoosten van het gebouw een aantal overkapping aanwezig die zijn opgetrokken uit hout en een golfplaten dak. Rondom de huisartsenpost en het multifunctioneel verzamelgebouw is verharding aanwezig. Verder staan langs de noordoostzijde van het plangebied twee schoolgebouwen en is een parkeerterrein aanwezig.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Direct ten zuiden van het terrein van het multifunctioneel verzamelgebouw is een volkstuin aanwezig. Daarnaast is rondom de woning en langs de zuidrand van de parkeerplaats van het multifunctioneel verzamelgebouw opgaande beplanting aanwezig. Langs de noordzijde van het terrein van het multifunctioneel verzamelgebouw staan een aantal bomen. De overige delen van het plangebied bestaan uit zanderig bouwterrein met aan de zuidoostzijde een gedeelte opgaande beplanting. Langs de oost-, zuid- en westzijde van het plangebied loopt een sloot. Verder is een vijver aanwezig aan de zuidoostzijde van het plangebied.

Voor de ontwikkeling van het gebied worden de huisartsenpost, woning en het multifunctioneel verzamelgebouw gesloopt. De twee schoolgebouwen en het parkeerterrein langs de oostzijde blijven behouden. Verder wordt grond vergraven en deels vegetatie verwijderd. De vijver aan de zuidoostzijde van het plangebied wordt waarschijnlijk gedempt. De watergang langs de westzijde blijft behouden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). 1: gebouw met huisartsenpost, 2: woning, 3: multifunctioneel verzamelgebouw, 4 en 5: de te behouden schoolgebouwen. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

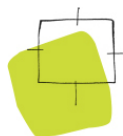

Foto 1 en 2. Impressie van het plangebied op 17 december 2020. Links de westgevel van het gebouw met de huisartsenpost. Rechts de te slopen woning vanuit het noordwesten

Foto 3 en 4. Links de westgevel van het multifunctioneel verzamelgebouw. Rechts het gebouw van het multifunctioneel verzamelgebouw vanuit het zuidwesten.

Foto 5 en 6. Links de noordoostzijde van het multifunctioneel verzamelgebouw vanuit het zuiden. Rechts één van de delen van het multifunctioneel verzamelgebouw met kasconstructie

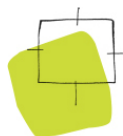

Foto 7 en 8. Links de zuidzijde van het multifunctioneel verzamelgebouw vanuit het zuiden. Rechts de volkstuin ten zuiden van het multifunctioneel verzamelgebouw

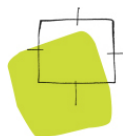
Foto 9 en 10. Links het aanzicht op de bouwplaats vanuit de uiterste zuidwesthoek. Rechts aanzicht op de watergang aan de zuidwestzijde van het plangebied

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

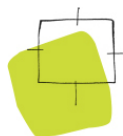
Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF – 11 januari 2021 13:13:41) blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat hierbij om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, ongewervelden, een vis (grote modderkruiper), een reptiel (ringslang) en vaatplanten.

In het plangebied is tijdens het veldbezoek een aantal algemene gras- en kruidensoorten waargenomen, waaronder Engels raaigras, paardenbloem, braam, riet en smalle weegbree. Daarnaast staat langs de noordwestzijde van het plangebied een aantal platanen en langs de zuidzijde van het terrein van het multifunctioneel verzamelgebouw zijn soorten als conifeer, akkerdistel, boswilg en laurierkers aanwezig. Verder is in de slootkanten algemene vegetatie aanwezig, zoals kleine hoeveelheden riet, grote brandnetel en voornamelijk Engels raaigras. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden.

Het kluwenklokje is bekend uit de omgeving van het plangebied, langs de oevers van de Waal (NDFF). Geschikte standplaatsen voor deze soort, zoals blauwgrasland of zandige kaden en oeverwallen langs rivieren zijn niet aanwezig in het plangebied. Gelet op de bekende verspreiding, de inrichting en voedselrijkdom van het plangebied, kan de aanwezigheid van deze en andere beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

Uit de directe omgeving is een aantal vleermuissoorten bekend, waaronder gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De te slopen woning heeft geen open stootvoegen of dakranden met ruimtes die geschikt zijn voor vleermuizen om een verblijfplaats in te hebben. In het gebouw van de huisartsenpraktijk zijn open stootvoegen aanwezig aan de oost-, zuid- en westgevels die naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (zoals laatvlieger en/of gewone dwergvleermuis) kunnen leiden. In het gebouw van het multifunctioneel verzamelgebouw zijn alle mogelijke openingen netjes dichtgemaakt door middel van beton of latjes en zijn geen dakranden aanwezig met geschikte ruimte. De enige geschikte openingen voor vleermuizen die in het multifunctioneel verzamelgebouw aanwezig zijn bevinden zich aan de bovenzijde van de begane grond en bestaan uit open stootvoegen. Op circa 20 cm onder deze open stootvoegen is echter een overkapping aanwezig waardoor geen geschikte aanvliegroute aanwezig is. Hierdoor zijn deze open stootvoegen niet geschikt voor vleermuizen. De twee overkappingen aan de noordoostzijde van het multifunctioneel verzamelgebouw bestaan uit een enkele laag golfplaten zonder isolatie waardoor geen geschikte ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. In de bomen in het plangebied, zoals langs de noordwestzijde of langs de zuidzijde van het terrein van het multifunctioneel verzamelgebouw, zijn geen voor vleermuizen ge-

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

schikte holtes, spleten of stukken losse schors aangetroffen. Het gaat ook voornamelijk over jonge en smalle boompjes, waardoor deze niet erg geschikt zijn voor vleermuizen. Met name rondom de te slopen bebouwing is het plangebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Er zijn geen bomenrijen of brede watergangen aanwezig die onderdeel zijn van een structuur die van belang kan zijn als vliegroute voor vleermuizen.

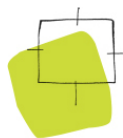
De bebouwing heeft enkel platte daken en heeft geen dakranden met ruimte die geschikt zijn voor gierzwaluw of huismus om een nest in te maken. Verder zijn ook geen lange en jaarrond groene heggen aanwezig die kunnen dienen als rustplaats voor huismus.

In de bomen zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Mogelijk foerageren huismus en enkele andere vogels met jaarrond beschermde nesten in het plangebied. Het bouwterrein is marginaal geschikt voor soorten als buizerd om te foerageren. In de struiken en bomen in het plangebied kunnen een aantal meer algemene vogels tot broeden komen, zoals merel, winterkoning, vink en houtduif. De nesten van deze soorten zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis, veldmuis en egel (NDFF). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de omgeving van het plangebied zijn ook de niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten bunzing, wezel, bever, boommarter, steenmarter en waterspitsmuis bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor bunzing, wezel en steenmarter, zoals lijnvormige elementen met voldoende dekking of houtstapels, is niet aanwezig. Verder zijn in de te slopen gebouwen geen geschikte openingen of afgesloten ruimtes aanwezig voor steenmarter om een nest in te maken. Voor bever ontbreekt geschikt leefgebied, zoals bredere watergangen. Verder zijn geen bomen aanwezig met geschikte holtes voor boommarter. De oevers van de sloten in het plangebied zijn niet begroeid met overjarige oeverbeplanting. Hierdoor zijn deze oevers niet geschikt als leefgebied voor waterspitsmuis. Daarnaast is het plangebied door de geïsoleerde ligging niet geschikt voor waterspitsmuis.

Voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieën is aanwezig in de sloot langs de oost-, zuid- en westzijde van het plangebied en in de vijver aan zuidoostzijde van het plangebied. Daarnaast kunnen de groene randen in het plangebied geschikt landbiotoop vormen voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals de uit de omgeving bekende gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze algemene amfibieënsoorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Van de niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Voor deze soorten ontbreekt geschikt biotoop, zoals heide en veengebieden (heikikker), houtwallen en struweel (kamsalamander) en goed begroeide oeverzone bij onbeschaduwde wateren (poelkikker). Rugstreeppad is bekend ten noorden van de Waal en er is een enkele waarneming gedaan ten zuiden van de Waal op circa 5 km afstand van het plangebied. Gezien de grote afstand tot de bekende waarnemingen van rugstreeppad en de geïsoleerde ligging van het plangebied is deze soort hier niet te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied is ringslang bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor deze soort, zoals broeihopen, is niet aanwezig in het plangebied.

Verder is de teunisbloempijlstaart bekend vanuit de omgeving van het plangebied (NDFF). Bosranden en vochtige loofbossen, die voor deze soort geschikt zijn als leefgebied, is niet aanwezig. Geschikt leefgebied voor rivierrombout (NDFF), zoals rivieren en grote beken, is eveneens niet aanwezig.

Ten slotte is grote modderkruiper bekend in de omgeving van het plangebied (NDFF). De watergangen in en om het plangebied zijn geschikt voor grote modderkruiper. Daarnaast staan we watergangen rondom het plangebied hoogstwaarschijnlijk in verbinding met wateren waar grote modderkruiper is aangetroffen. Hierdoor kan de aanwezigheid van deze soort in het plangebied niet worden uitgesloten.

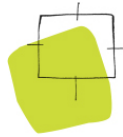
TOETSING

Bij sloop van de gebouwen en herontwikkeling van het terrein kan op basis van het veldbezoek niet worden uitgesloten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Nader onderzoek is nodig om te aan- of afwezigheid van vleermuizen (zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis) in het gebouw van de huisartsenpost aan te tonen. Op basis van nader onderzoek kan beoordeeld worden of een ontheffing van de Wnb nodig is. De ontwikkelingen zullen er niet voor zorgen dat het plangebied ongeschikt wordt als foerageergebied voor vleermuizen.

Verder kan grote modderkruiper aanwezig zijn in de watergangen in en om het plangebied. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd aan de watergangen in het plangebied is nader onderzoek naar grote modderkruiper nodig. Op basis van nader onderzoek kan beoordeeld worden of een ontheffing van de Wnb nodig is.

Bij de uitvoering van het plan gaat mogelijk een deel van het foerageergebied van huismus en buizerd verloren. Negatieve effecten op deze soorten zijn echter uit te sluiten, doordat het plangebied hooguit een klein onderdeel vormt van het foerageergebied en er bovendien in de omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied beschikbaar is.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van eventuele kapwerkzaamheden op het noordwestelijke perceel rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van het plan kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en of zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Negatieve effecten op beschermde soorten uit de overige soortgroepen treden niet op als gevolg van de ontwikkelingen.

Gebiedsbescherming

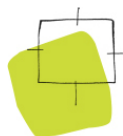
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. In de provincie Gelderland wordt het NNN Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

GROENE ONTWIKKELINGSZONE

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt, maar kleinschalige ontwikkelingen die niet leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied zijn wel toegestaan.

INVENTARISATIE

Het plangebied vormt geen onderdeel van een in het kader van de Wnb begreemd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 1,4 km ten oosten van het plangebied. Dit gebied is ook onderdeel van het GNN. Op circa 1 km ten noorden van het plangebied bevindt zich een Groene ontwikkelingszone.

TOETSING

Het projectgebied ligt op relatief grote afstand van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Gezien de afstand, de inrichting van het tussenliggende gebied met bebouwing en wegen en de aard van de ontwikkeling, zijn veel potentiële effecten op het Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten. Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg- en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Gezien de grote afstand tot het GNN en de ligging buiten de Groene Ontwikkelingszone zijn, mede gelet op de aard van het plan, geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van de Wnb is op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 17 december 2020) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Er is nader onderzoek nodig naar de aan- of afwezigheid van vleermuizen in het te slopen gebouw met de huisartsenpost. Als uit het nader onderzoek blijkt dat in het plangebied jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, is een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig vóórdat de werkzaamheden mogen starten. Daarnaast is nader onderzoek naar grote modderkruiper nodig wanneer werkzaamheden worden verricht aan de watergangen langs de west- en zuidzijde van het plangebied.

Op basis van de stikstofberekening kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb (gebiedenbescherming) nodig is voor uitvoering van het plan. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland.